

Силабус навчальної дисципліни
“ Міжкультурні аспекти перекладу з новогрецької мови ”

Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізації	035.081 Новогрецька мова та література (переклад включно)
Освітні програми	Сучасні лінгвістичні і перекладознавчі студії та міжкультурна комунікація (новогрецька мова і друга іноземна мова)
Статус дисципліни	Вибіркова
Мова навчання	новогрецька, українська
Семестр	II
Кількість кредитівЄКТС	3
Форма підсумкового контролю	залік
Викладач	Петрова Галина Леонідівна, старший викладач кафедри іспанської і новогрецької філології та перекладу
Анотація навчальної дисципліни	<p>Курс «Міжкультурні аспекти перекладу з новогрецької мови» знайомить студентів із поняттям норма перекладу і видами нормативних вимог, з яких складається поняття норми перекладу, різновидів та підходів до його тлумачення. Детально розглядаються норми еквівалентності перекладу; жанрово-стилістична норма перекладу; норми перекладацької мови; прагматична норма перекладу; конвенціональна норма перекладу. Практична частина курсу спрямована на формування в студентів навичок і розвитку умінь перекладу з новогрецької на українську мову.</p> <p>Дисципліна «Міжкультурні аспекти перекладу з новогрецької мови» містить 1 тематичний модуль: Теоретичні і практичні засади міжкультурної комунікації. Зміст модуля розкривається у процесі вивчення шести відповідних тем:</p> <p>Тема 1. Переклад та міжкультурна комунікація: подібності та відмінності.</p> <p>Тема 2. Мовні реалії.</p> <p>Тема 3. Природа перекладу: теорія еквівалентності.</p> <p>Тема 4. Фальшиві друзі перекладача.</p> <p>Тема 5. Ідіоми та сталі вирази.</p> <p>Тема 6. Контекстуально обумовлене значення.</p>

Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану)	3 кредити ЄКТС; 90 год., у тому числі:		
		Денна/вечірня форма навчання	Заочна форма навчання
	лекції	4	2
	семінарські заняття	-	-
	практичні заняття	26 год.	2
	консультації	-	-
	самостійна робота	60 год.	86
Передумови до вивчення або вибору навчальної дисципліни	<p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> базові поняття терміни, типи, види, форми, моделі, структурні компоненти міжкультурної комунікації, методи й прийоми досягнення позитивного результату міжкультурної комунікації. Звернути увагу на особливості субкультур та особливості культур націй і народів світу для досягнення взаєморозуміння й позитивного результату у міжкультурних контактах, а також на природу міжкультурних нерозумінь й конфліктів і засоби виходу з них. <p>Вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> застосовувати на практиці отримані знання в конкретних ситуаціях міжкультурної взаємодії, дотримуватись толерантного ставлення до інших культур та їх представників, володіти методологічними прийомами комунікативної поведінки в різних сферах суспільного життя, вміти вести науковий пошук щодо дослідження проблем міжкультурної комунікації. <p>Володіти елементарними навичками:</p> <ul style="list-style-type: none"> навичками попередження та усунення міжкультурних конфліктів; цінувати та поважати різноманітності та мультикультурності. 		
Мета вивчення дисципліни	<p>Ознайомити студентів із поняттям норма перекладу і видами нормативних вимог, з яких складається поняття норми перекладу, різновидів та підходів до його тлумачення. Детально розглядаються норми еквівалентності перекладу; жанрово-стилістична норма перекладу; норми перекладацької мови; прагматична норма перекладу; конвенціональна норма перекладу. Практична частина курсу спрямована на формування в студентів навичок і розвитку умінь перекладу з новогрецької на українську мову.</p>		
Компетентності, які студент набуде в результаті вивчення дисципліни			

Загальні:

- ЗК 1 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 2 Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК 3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 5 Здатність працювати в команді та автономно.
- ЗК 6 Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 7 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 9 Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 10 Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- ЗК 11 Здатність проведення досліджень на належному рівні.
- ЗК 12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК 13 Здатність цінувати та поважати різноманітність та мультикультурність світу й керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу та співробітництва.

Фахові:

- ФК 1 Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.
- ФК 3 Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
- ФК 4 Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
- ФК 5 Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.
- ФК 6 Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.
- ФК 7 Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.
- ФК 8 Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.
- ФК 9 Здатність до застосування на практиці загальнотеоретичних знань з перекладознавства, екстралінгвістичних перекладацьких навичок, морально-етичних норм і принципів професійної поведінки перекладача.
- ФК 10 Здатність виконувати професійні завдання, пов'язані із забезпеченням усної та письмової комунікації шляхом здійснення перекладу текстів різного професійного спрямування.

Результати навчання з дисципліни

Знати прийоми забезпечення адекватності та еквівалентності перекладу, стилістичні реєстри та способи їх переносу з однієї мови на іншу, новогрецьку мову на рівні B2-C1 за шкалою Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти. *Уміти* застосовувати набуті знання при вирішенні професійних задач, при розробці проєктів мовної комунікації, міжособистісних взаємин та культурно-мовленнєвих філологічних проблем, перекладати усно і письмово тексти різних жанрів, а також, здійснювати аналіз текстів перекладів з різними типами соціальної диференціації, демонструвати здатність планувати та вірно розподіляти свій час; демонструвати здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Тематичний план занять

Модуль 1. Теоретичні і практичні засади міжкультурної комунікації

- Тема 1. Переклад та міжкультурна комунікація: подібності та відмінності.
- Тема 2. Мовні реалії.
- Тема 3. Природа перекладу: теорія еквівалентності.
- Тема 4. Фальшиві друзі перекладача.
- Тема 5. Ідіоми та сталі вирази.
- Тема 6. Контекстуально обумовлене значення.

Система оцінювання результатів навчання

Система оцінювання результатів навчання студентів (критерії оцінювання результатів навчання та засоби діагностики навчальних досягнень студентів)

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується його в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Форми та критерії оцінювання студентів

Контроль результатів навчання студента здійснюється у формі поточного, модульного та підсумкового семестрового контролю (заліку). Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЕКТС. Рейтинг вираховується в рейтингових балах, а підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за національною шкалою та за шкалою ЕКТС.

Поточний контроль

Поточний контроль успішності студентів здійснюється протягом семестру (семестрове оцінювання). Семестрове оцінювання всіх видів навчальної діяльності студента (аудиторна робота та самостійна робота) здійснюється в національній 4-бальній шкалі – «відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»). Невиконання завдань самостійної роботи, невідвідування семінарських та практичних занять позначаються «0».

У кінці вивчення навчального матеріалу модуля напередодні заліково-екзаменаційної сесії викладач виставляє одну оцінку за аудиторну та самостійну роботу студента як середнє арифметичне з усіх поточних оцінок за ці види роботи з округленням до десятої частки. Цю оцінку викладач трансформує в рейтинговий бал за роботу протягом семестру шляхом помноження на 101. Таким чином, максимальний рейтинговий бал за роботу протягом семестру може становити 50.

Критерії оцінювання аудиторної та самостійної роботи студента

Студент вичерпно і повністю засвоїв теоретичний матеріал, володіє перекладацькою термінологією з відповідної теми і демонструє відмінні вміння (допускається 1-3 помилки) адекватного перекладу «з аркуша» незнайомого тексту з новогрецької мови українською, а також вдало здійснює письмовий переклад.	«відмінно»
Студент добре володіє теоретичними знаннями і без суттєвих труднощів ілюструє вивчені мовні або перекладознавчі явища та демонструє добрі знання перекладацької термінології і в цілому адекватного перекладу «з аркуша» незнайомого тексту з новогрецької мови українською, допустивши при цьому 4-5 помилок, що суттєво не змінюють зміст тексту, що перекладається.	«добре»
Студент має прогалини у теоретичних знаннях з відповідної теми і недостатньо ілюструє вивчені мовні чи перекладознавчі явища відповідними прикладами та демонструє задовільні знання перекладацької термінології, перекладу незнайомого письмового тексту «з аркуша» з новогрецької мови українською, допускає пропуски та відхилення від змісту оригіналу, граматичні та стилістичні помилки (від 6 до 10 помилок), які докорінно не змінюють зміст тексту, що аналізується.	«задовільно»

Студент має суттєві прогалини у теоретичних знаннях із відповідної теми і не може проілюструвати викладені теоретичні явища прикладами, не володіє базовою перекладацькою термінологією, не може перекласти незнайомий текст «з аркуша» з новогрецької мови українською, допускає пропуски та відхилення від змісту оригіналу, граматичні та стилістичні помилки (більше 10 помилок), які суттєво змінюють або спотворюють зміст тексту, що перекладається.	«незадовільно»
Неявка на практичні заняття	«0»

Модульний контроль

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за період теоретичного навчання в межах годин, відведених на практичні заняття.

Модульна контрольна робота є складником семестрового рейтингу. Наприкінці семестру всі студенти виконують модульну контрольну роботу з дисципліни. Модульна контрольна робота оцінюється в 4-бальній системі («відмінно» («5»), «добре» («4»), «задовільно» («3»), «незадовільно» («2»)). Ці оцінки трансформуються в рейтинговий бал за МКР у такий спосіб:

Наприклад, протягом семестру студент отримав за аудиторну та самостійну роботу такі оцінки: «5», «3», «5», «4», «5», «4». Середня арифметична оцінка становить 4,33, з округленням до десятої частки – 4,3. Отриману оцінку множимо на 10: $4,3 \times 10 = 43$. Це число є рейтинговим балом студента за роботу протягом семестру.

«відмінно» – 50 балів;

«добре» – 40 балів;

«задовільно» – 30 балів;

«незадовільно» – 20 балів;

Неявка на МКР – 0 балів.

Критерії оцінювання результатів виконання модульної контрольної роботи

Повна і правильна відповідь на теоретичне запитання та повністю виконане практичне завдання.	«відмінно»
Правильна відповідь на теоретичне запитання з несуттєвими помилками та майже повністю виконане практичне завдання.	«добре»
Часткова відповідь на теоретичне запитання та частково виконане практичне завдання.	«задовільно»
Поверхнева відповідь на теоретичне запитання та частково виконане або невиконане практичне завдання.	«незадовільно»
Неявка на МКР	

Семестровий рейтинговий бал є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру (аудиторна та самостійна робота) і рейтингового бала за МКР.

Підсумковий семестровий контроль

Підсумковий семестровий контроль – це підсумкове оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти за семестр, що здійснюється у формі заліку.

Залік

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують оцінку “зараховано” і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку. Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік, і в разі успішного складання їм виставляється оцінка “зараховано” в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – Е та бал 60. Якщо студент під час заліку отримав оцінку “незараховано”, то йому у відомість обліку успішності виставляється оцінка “незараховано” в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його підсумковий рейтинговий бал за дисципліну.

Студент, який відповідає на заліку, виконує два завдання:

1) Відповідь на два теоретичні питання;

2) Практичне завдання.

Якщо навчання відбувається у дистанційному режимі, то підсумковий контроль проводиться на платформі Microsoft Teams. Процедура складання заліку та критерії оцінювання такі ж, як і при офлайн заліку.

Організація оцінювання

Атестація здобувачів вищої освіти за другим (магістерським) рівнем з навчальної дисципліни – 2 семестр поточного навчального року.

Незалежно від форми здобуття вищої освіти за другим (магістерським) рівнем (денної і заочної), студенти зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Якщо студенти денної та/або заочної форми здобуття вищої освіти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми і терміни відпрацювання студентами денної та/або заочної форми здобуття освіти пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра і доводить до відома студентів конкретні графіки відпрацювання

пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Семестровий контроль у другому семестрі з навчальної дисципліни «Міжкультурні аспекти перекладу з новогрецької мови» проводиться у формі заліку за обсягом усього навчального матеріалу, визначеного робочою програмою навчальної дисципліни, і в терміни, встановлені навчальним планом і графіком навчального процесу.

Підсумковий (семестровий) контроль у другому семестрі проводиться з метою оцінювання результатів навчання студентів на першому етапі вивчення дисципліни.

№ з/п	Форма підсумкового контролю	Види навчальної діяльності студента	Максимальна кількість балів
1.	Передбачений підсумковий контроль – залік	1. Аудиторна та самостійна навчальна робота студента 2. Модульна контрольна робота (МКР) 3. Залік	50 50

Оцінювання на заліку здійснюється за національною шкалою, за 100-бальною шкалою і шкалою ЄКТС. На заліку екзаменатор виставляє семестровий рейтинговий бал, оцінку за залік (“зараховано / не зараховано”), кількість балів за 100-бальною шкалою й оцінку за шкалою ЄКТС.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з навчальної дисципліни 60 і вище, отримують оцінку “зараховано” і відповідну оцінку у шкалі ЄКТС без складання заліку. Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік.

Якщо студент на заліку отримав підсумкову оцінку з дисципліни за національною шкалою “не зараховано”, то, крім цієї оцінки, у відомості обліку успішності йому незалежно від набраного семестрового рейтингового балу виставляється оцінка FX за шкалою ЄКТС і 0 балів за 100-бальною шкалою.

Підсумковий рейтинговий бал	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	добре
75 – 81	C	
66 – 74	D	задовільно
60 – 65	E	
0 – 59	FX	незадовільно

На заліку у графі відомості обліку успішності “Відмітка про залік” викладач виставляє:

- оцінку за залік за національною шкалою (“зараховано”);
- кількість балів, що відповідає підсумковому рейтинговому балу студента з навчальної дисципліни (кількість балів за 100-бальною шкалою);
- оцінку за шкалою ЄКТС (A, B, C, D, E).

Критерії оцінювання відповіді студента на заліку:

Відмітка про залік у національній шкалі («зараховано», «не зараховано») та оцінка в шкалі ЄКТС виставляється на підставі семестрового рейтингового балу студента за дисципліну таким чином:

90 – 100 балів – A

82 – 89 балів – B

74 – 81 бал – C

64 – 73 бали – D

60 – 63 бали – E

59 балів і нижче – FX.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 60 і вище, отримують відмітку про залік «зараховано» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку.

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни 59 і нижче, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «зараховано» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – E та бал 60.

Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «не зараховано», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «не зараховано» в національній шкалі, оцінка FX – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

Критерії оцінювання відповіді студента на запитання

повна і правильна відповідь на два питання та бездоганно або добре виконане практичне завдання	«зараховано»
повна і правильна відповідь на одне теоретичне питання, часткова відповідь на інше теоретичне питання та виконане практичне завдання; достатня відповідь на теоретичні питання з деякими неточностями та виконане практичне завдання поверхнева відповідь на теоретичні питання та виконане практичне завдання; часткова відповідь на теоретичні питання та виконане зі значними зауваженнями практичне завдання	
правильна, але неповна відповідь на теоретичні запитання та виконане практичне завдання; поверхнева відповідь на теоретичні запитання та невиконане практичне завдання; відсутність будь-якої відповіді на теоретичні запитання і неповністю виконане практичне завдання.	

Шкала відповідності оцінок

Відмінно	A	90-100	Зараховано
Добре	B	82-89	
	C	75-81	
Задовільно	D	66-74	
	E	60-65	
Незадовільно	FX	0-59	Не зараховано

Політика курсу

Студент вважається допущеним до семестрового контролю, якщо він виконав усі види робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Здобувачі вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем зобов'язані відвідувати аудиторні заняття і проходити всі форми поточного та підсумкового контролю, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни.

Якщо студенти через поважні причини (хвороба, надзвичайні сімейні обставини тощо) не можуть відвідувати певну кількість аудиторних занять, вони мають їх відпрацювати. Процедура та форми терміни відпрацювання пропущених занять із навчальної дисципліни визначає кафедра англійської філології і доводить до відома студентів конкретні графіки відпрацювання пропущених занять з дисципліни і критерії оцінювання.

Під час роботи над письмовими роботами не допустимо порушення академічної доброчесності. Зокрема:

- використання в роботі чужих текстів чи окремих фрагментів без належного посилання на джерело, зі змінами окремих слів чи речень;
- використання перефразованих чужих ідей без посилання на їх авторів;
- видавання за власний текст купленого чи отриманого за нематеріальну винагороду чужого тексту чи його фрагменту;
- несамостійне виконання будь-яких навчальних завдань (якщо це не передбачено вимогами програми);
- фальсифікація результатів наукової чи навчальної роботи;
- посилання на джерела, які не використовувалися у роботі,
- залучення підставних осіб допису авторів наукової чи навчальної роботи, участь таких осіб у поточній чи підсумковій оцінці знань.

Рекомендована література

Основна література:

1. Амеліна, С.М., Бабенко, О.В., & Білоус Н.В. (2018). *Актуальні проблеми теорії і практики перекладу: монографія*. К.: ЦУЛ.
2. Бацевич, Ф.С. (2004). *Основи комунікативної лінгвістики*. К.: «Академія».
3. Гудманян, А.Г., Сітко А.В., & Єнчева Г.Г. (2020). *Основи перекладознавства. Навчальний посібник для студентів спеціальності 035 «Філологія»*. Вінниця: Нова Книга.
4. Першина, Л. В. (2021). *Особливості перекладу в полікультурному середовищі*. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Філологія.
5. Різун, В. (2008). *Теорія масової комунікації*. К.: ВЦ «Просвіта».

Додаткова:

1. Бацевич, Ф.С. (2007). *Словник термінів міжкультурної комунікації*. Київ: «Довіра».
2. Глинська, Л.Ф. (2017). *Міжкультурна комунікація як запорука гармонійного розвитку суспільства*. VERSUS, №9.
3. Манакин, М.В. (2012). *Мова і міжкультурна комунікація*. Київ: «Академія».
4. Молодиченко, В.В., & Афанасьєва, Н.М. (2016). *Міжкультурна компетенція і компетентність у сучасній соціальній комунікації*. VERSUS, №8.
5. Штепуляк, О.С. (2016). *Міжкультурні аспекти перекладу та їх роль у фаховій підготовці майбутніх перекладачів*. Молодий вчений, №4.1. (31.1). с.110-113.

Додаткові ресурси

1. <http://acronymfinder.com>
2. http://elkniga.info/book_383_glava_12_%D0%86nterpreta%D1%81%D1%96ja_ta_pereklad.html
3. <http://speakenglish.com.ua/blog/sintaksichnitransformaciyi-na-rivni-rechennya-v-anglo-ukrayinskomu-pereklad-romanu-s-moema-theatre/>
4. <http://www.krugosvet.ru/articles/82/1008287/1008287/a3.html>
5. Актуальні проблеми теорії і практики сучасного перекладу [Електронний ресурс] : Антонімічний переклад. <http://bo0k.net/index.php?p=achapter&bid=19952&chapter=1>
6. Вилучення та інші прийоми перекладу. вимоги: Acrobat Reader. – Режим доступу: http://10.0.2.150/docs/CUL/Amelina_2A.pdf.
7. Горощенко Т.В. Міжкультурна комунікація в перекладі / Т.В. Горощенко. Інтернет
8. доступу: <http://links-guide.ru/sprachen/translation/perevod-teorija.html>
9. Застосування машинного перекладу. http://www.lostintranslations.net/blog/category/Machine_translation/#act=index
10. Курс перекладу онлайн. http://courses.logos.it/corso_traduzione/bosimo.html
11. Лексичні трансформації в перекладі. <http://naub.oa.edu.ua/2012/leksychni-transformatsijipry-ekvivalentnomu-pereklati-konventsij-z-anhlijskoji-ta-frantsuzkoji-mov-ukrajinskoyu-2/>
12. Методологічні аспекти перекладу. http://elkniga.info/book_383_glava_4_Lek%D1%81%D1%96ja_1Teoretichn%D1%96_ta_met.html монографія / [С. М, Амеліна, О. В. Бабенко, Н. В. Білоус, Н. О. Зуєнко та ін.] ; за заг. ред.
13. Поняття про варіативність у перекладі.
14. Прийом зміщення у перекладі. <http://um.co.ua/7/7-9/7-98614.html> ресурс КНУ: Код доступу <http://ua.convdocs.org/docs/index-194154.html>
15. Рівні еквівалентності. <http://naub.oa.edu.ua/2014/perekladatska-ekvivalentnist-i-sposoby-jijidosyahnennya/>
16. С. М. Амеліної. — Електронні дані. – Київ : Центр учбової літератури, 2018. – Систем.

20. Словник вид. Треccані. Treccani, www.treccani.it.
21. Типи трансформацій у перекладі. <http://um.co.ua/6/6-11/6-112587.html>
22. Тлумачний словник абрєвіатур та акронімів [Електронний ресурс]. – Режимдоступу:
23. Фальшиві друзі перекладача/ https://uk.wikipedia.org/wiki/Фальшиві_друзі_перекладача

